

ด่วน

ที่ กต ๐๗๐๔/๑๑๘๒

ว. ๕๘๙
ร. ๒๓ กย. ๕๘
ค. ๑๕-๓๐ พ.

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
รหัสรับ: ส17296
รับที่: ส18370/58
วันที่: 21 ก.ย. 58 เวลา: 16:13

กระทรวงการต่างประเทศ
ถนนศรีอยุธยา กทม. ๑๐๔๐๐

๒๑ กันยายน ๒๕๕๘

เรื่อง ผลการประชุมระดับรัฐมนตรีสมาคมแห่งมหาสมุทรอินเดียว่าด้วยเรื่องเศรษฐกิจภาคทะเล ครั้งที่ ๑
เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรี
๒. ปฏิญญามอริเชียสว่าด้วยเรื่องเศรษฐกิจภาคทะเล พร้อมคำแปล
๓. ถ้อยแถลงหัวหน้าคณะผู้แทนไทย
๔. ตารางติดตามผลการประชุม

ด้วยกระทรวงการต่างประเทศขอเสนอเรื่อง ผลการประชุมระดับรัฐมนตรีสมาคมแห่งมหาสมุทรอินเดียว่าด้วยเรื่องเศรษฐกิจภาคทะเล ครั้งที่ ๑ (1st IORA Ministerial Blue Economy Conference – BEC) มาเพื่อคณะรัฐมนตรีทราบ โดยรองนายกรัฐมนตรีกำกับการบริหารราชการกระทรวงการต่างประเทศ ได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑) ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ เมื่อวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๕๘ คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบต่อร่างปฏิญญามอริเชียสว่าด้วยเศรษฐกิจภาคทะเล ซึ่งเป็นร่างเอกสารผลลัพธ์การประชุมระดับรัฐมนตรีสมาคมแห่งมหาสมุทรอินเดียว่าด้วยเรื่องเศรษฐกิจภาคทะเล ครั้งที่ ๑ และอนุมัติให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศหรือผู้ได้รับมอบหมายเป็นหัวหน้าคณะผู้แทนไทย ร่วมให้การรับรองร่างปฏิญญาฯ ดังกล่าว

๑.๒ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศได้มอบหมายให้นายภาสกร ศิริยะพันธุ์ เอกอัครราชทูต ณ กรุงจาการ์ตา ในฐานะผู้แทนพิเศษ เป็นหัวหน้าคณะผู้แทนไทยเข้าร่วมการประชุมดังกล่าว เมื่อวันที่ ๓ กันยายน ๒๕๕๘ ณ มอริเชียส โดยมีผู้แทนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมอยู่ในองค์ประกอบคณะผู้แทนไทย

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

เรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามนัยมาตรา ๔(๓) ของพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๕๔ เนื่องจากเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศและการดำเนินการของหน่วยงานต่างๆ ของไทย

๓. ความเร่งด่วน

อินโดนีเซียจะเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมระดับรัฐมนตรีสมาคมแห่งมหาสมุทรอินเดียว่าด้วยเรื่องเศรษฐกิจภาคทะเล ครั้งที่ ๒ เพื่อสานต่อวาระเศรษฐกิจภาคทะเลต่อไปในช่วงดำรงตำแหน่งประธาน IORA ระหว่างปี ๒๕๕๙ – ๒๕๖๐ กระทรวงการต่างประเทศจึงขอความกรุณานำเสนอเรื่องเข้าสู่ที่ประชุมคณะรัฐมนตรีในโอกาสแรก เพื่อมอบหมายหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามตารางติดตามผลการประชุมฯ

/ ๔. สาระสำคัญ...

๔. สาระสำคัญ ข้อเท็จจริงและกฎหมาย

๔.๑ ปฏิญญามอริเชียสว่าด้วยเรื่องเศรษฐกิจภาคทะเล รัฐสมาชิกสมาคมแห่งมหาสมุทรอินเดีย (Indian Ocean Rim Association – IORA) ได้ร่วมรับรองปฏิญญาดังกล่าว (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๒) ซึ่งยืนยันเจตนารมณ์ของรัฐสมาชิกในการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรทางทะเลและการพัฒนาเศรษฐกิจภาคทะเลอย่างยั่งยืนในภูมิภาคมหาสมุทรอินเดีย โดยเริ่มจากการส่งเสริมความร่วมมือใน ๔ สาขาหลัก ได้แก่ ๑) การประมงและการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ๒) พลังงานหมุนเวียนจากมหาสมุทร ๓) ท่าเรือและการขนส่งสินค้าทางเรือ ๔) ไฮโดรคาร์บอนและแร่ใต้ทะเล โดยมุ่งเน้นการแลกเปลี่ยนประสบการณ์และแนวปฏิบัติที่ดี การส่งเสริมความร่วมมือเพื่อพัฒนาขีดความสามารถ การถ่ายทอดเทคโนโลยี

๔.๒ การประชุมระดับรัฐมนตรีว่าด้วยเรื่องเศรษฐกิจภาคทะเล ครั้งที่ ๑ มีวัตถุประสงค์เพื่อหารือหรือแนวทางในการดำเนินความร่วมมือในสาขาที่มีศักยภาพเพื่อให้เกิดการพัฒนาเศรษฐกิจในภูมิภาคมหาสมุทรอินเดียอย่างยั่งยืนและสมดุล โดยมีนายกรัฐมนตรีมอริเชียสเป็นประธานในพิธีเปิดการประชุม และมีผู้แทนระดับสูงจากประเทศสมาชิกสมาคมแห่งมหาสมุทรอินเดียเข้าร่วม ๑๘ ประเทศ (จากทั้งหมด ๒๐ ประเทศ มาเลเซียและเยเมนไม่ได้เข้าร่วมประชุมฯ) ประเทศคู่เจรจา (จีน ญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกา ฝรั่งเศส อังกฤษ และอียิปต์) และผู้แทนองค์การระหว่างประเทศ อาทิ FAO UNEP IRENA และ IOC-UNESCO

๔.๓ ที่ประชุมฯ เห็นพ้องถึงความสำคัญของวาระเศรษฐกิจภาคทะเลทั้งในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม การจ้างงาน การลดความยากจน และได้หารือเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจภาคทะเลอย่างยั่งยืน โดยเน้นความสำคัญของการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะชุมชนรากหญ้า ที่ได้รับผลกระทบจากความท้าทายในรูปแบบต่างๆ การสนับสนุนกลุ่มประเทศพัฒนาน้อยที่สุด (LDCs) และกลุ่มประเทศกำลังพัฒนาที่เป็นหมู่เกาะขนาดเล็ก (SIDS) และบทบาทในการขับเคลื่อนความร่วมมือของประเทศคู่เจรจาและองค์การระหว่างประเทศ ซึ่งมีองค์ความรู้ ความเชี่ยวชาญและงบประมาณ รวมทั้งความเป็นหุ้นส่วนระหว่างภาครัฐและเอกชน (Public-Private Partnership – PPP)

๔.๔ ที่ประชุมฯ ยังได้หารือเกี่ยวกับความจำเป็นในการจัดตั้งผู้ประสานงานหลัก (focal point) และคณะทำงานหลัก (core group) เพื่อเป็นกลไกในการประสานงานและขับเคลื่อนความร่วมมือด้านเศรษฐกิจภาคทะเลระหว่างประเทศสมาชิก ซึ่งในขั้นนี้ยังไม่สามารถหาข้อสรุปได้และมีมติให้ที่ประชุมระดับเจ้าหน้าที่อาวุโสพิจารณาไกล่เกลี่ยความร่วมมือที่มีประสิทธิภาพเพื่อเสนอที่ประชุมระดับรัฐมนตรีด้านเศรษฐกิจภาคทะเลครั้งต่อไป

๔.๕ ที่ประชุมเห็นชอบข้อเสนอแนะความร่วมมือใน ๔ สาขาหลัก ดังนี้

(๑) การประมงและการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ที่ประชุมผลักดันกิจกรรมต่าง ๆ ที่ช่วยให้ประเทศสมาชิกสามารถพัฒนาการประมงและการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืนต่อไป อาทิ การพัฒนาขีดความสามารถด้านการประมงและการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ การส่งเสริมความเป็นหุ้นส่วนระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน การพัฒนางานวิจัยที่เป็นประโยชน์ต่อประเทศสมาชิก การจัดทำฐานข้อมูลด้านองค์ความรู้และความเชี่ยวชาญ การระบุความต้องการและขีดความสามารถของประเทศสมาชิกในการทำประมงน้ำลึกอย่างรับผิดชอบ การปรับปรุงมาตรการความปลอดภัยและการเก็บรักษาสัตว์น้ำและผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำ การส่งเสริมบรรยากาศที่เอื้อต่อการทำธุรกิจและการลงทุนด้านการประมงและเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ การแลกเปลี่ยนข้อมูล แนวปฏิบัติที่ดี และกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการทำประมงอย่างยั่งยืน รวมทั้งการแก้ไขปัญหาการทำประมงที่ผิดกฎหมาย ขาดการรายงานและไร้การควบคุม หรือ IUU นอกจากนี้ ที่ประชุมเห็นชอบต่อข้อเสนอโครงการฝึกอบรมต่างๆ อาทิ การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำใกล้ชายฝั่งขนาดเล็ก และการเก็บรักษาผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำ

(๒) ท่าเรือและการขนส่งสินค้าทางเรือ ที่ประชุมเห็นชอบให้ประเทศสมาชิกพิจารณามาตรการในการเพิ่มประสิทธิภาพการจดทะเบียนเรือ ส่งเสริมความร่วมมือที่มีศักยภาพโดยเฉพาะ

/ ธุรกิจต่อเรือ ...

ธุรกิจต่อเรือ ระบบโลจิสติกส์ เพิ่มขีดความสามารถด้านท่าเรือและการขนส่งสินค้าทางเรือ ส่งเสริมการท่องเที่ยวทางเรือในภูมิภาคมหาสมุทรอินเดีย และการเชื่อมโยงทางทะเลและการเดินเรือชายฝั่ง

(๓) พลังงานหมุนเวียนจากมหาสมุทร ที่ประชุมเห็นชอบให้มีการส่งเสริมโครงการพัฒนาขีดความสามารถในการใช้พลังงานหมุนเวียนจากมหาสมุทร สร้างเครือข่ายความร่วมมือและส่งเสริมการถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านพลังงานหมุนเวียนจากมหาสมุทรระหว่างประเทศสมาชิก ประเทศคู่เจรจา และองค์การระหว่างประเทศ รวมทั้งสนับสนุนงานวิจัยและพัฒนา และการจัดทำฐานข้อมูลแหล่งทรัพยากรพลังงานหมุนเวียนจากมหาสมุทรในภูมิภาค

(๔) ไฮโดรคาร์บอนนอกชายฝั่งและแร่ใต้ทะเล ที่ประชุมเห็นชอบให้ส่งเสริมการสร้างขีดความสามารถ การถ่ายทอดเทคโนโลยี สนับสนุนงานวิจัยและพัฒนาด้านวิทยาศาสตร์ เพื่อการพัฒนาในสาขาดังกล่าวอย่างยั่งยืน ส่งเสริมความเป็นหุ้นส่วนระหว่างภาครัฐและเอกชน จัดทำฐานข้อมูลด้านความหลากหลายทางชีวภาพ แหล่งทรัพยากรทางธรณี และความเชี่ยวชาญทางวิทยาศาสตร์ในภูมิภาค รวมทั้งเห็นชอบข้อเสนอโครงการอื่น ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการสำรวจใต้ทะเลและแร่ใต้ทะเลในภูมิภาคมหาสมุทรอินเดีย อาทิ การจัดทำแนวปฏิบัติด้านผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมของการสำรวจแหล่งไฮโดรคาร์บอนและแร่ ใต้ทะเล การบริหารจัดการข้อมูล มาตรฐาน และการเข้าถึงข้อมูลดังกล่าว ส่งเสริมให้มีการประเมินและพัฒนากรอบระเบียบกติกากลับมาเกี่ยวกับการสำรวจแหล่งไฮโดรคาร์บอนและแร่ใต้ทะเลในภูมิภาคมหาสมุทรอินเดีย

๔.๖ ถ้อยแถลงของหัวหน้าคณะผู้แทนไทย (๑) เน้นบทบาทของไทยในการพัฒนาเศรษฐกิจภาคทะเลอย่างยั่งยืนและรับผิดชอบ และครอบคลุมทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะการส่งเสริมให้ชุมชนชายฝั่งสามารถปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและผลกระทบที่เกิดจากการแก้ไขปัญห IUU (๒) แสดงความพร้อมของไทยในการดำเนินความร่วมมือในสาขาที่ไทยมีศักยภาพและความเชี่ยวชาญและสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ของไทย โดยเฉพาะการแลกเปลี่ยนประสบการณ์และความเชี่ยวชาญในสาขาการประมงและการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ และสาขาท่าเรือและการขนส่งสินค้าทางเรือ (๓) เน้นความพยายามและบทบาทของไทยในการพัฒนาความเชื่อมโยงทางทะเล โดยเฉพาะการพัฒนาท่าเรือน้ำลึกทางฝั่งอันดามันของไทยเพื่อเป็นประตูเชื่อมโยงไปสู่ภูมิภาคมหาสมุทรอินเดีย และ (๔) สนับสนุนอินโดนีเซียในฐานะประธาน IORA ลำดับถัดไป รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๓

๔.๗ อื่น ๆ

๔.๗.๑ อินโดนีเซียใช้เวทีการประชุมนี้เป็นอีกเวทีหนึ่งในการหยิบยกและผลักดันการแก้ไขปัญหประมง IUU เพื่อการประมงอย่างยั่งยืน โดยได้เน้นในถ้อยแถลงของหัวหน้าคณะผู้แทนระดับรัฐมนตรีอินโดนีเซียถึงความรับผิดชอบต่อการประมง IUU ของรัฐเจ้าของธงตามอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ซึ่งไทยมีท่าทีสนับสนุนอย่างกว้างๆ ในเรื่องการประมงอย่างยั่งยืนและรับผิดชอบต่อแก้ไขปัญห IUU โดยเน้นการส่งเสริมความร่วมมือในการแลกเปลี่ยนข้อมูลเพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับกฎระเบียบระหว่างประเทศและการทำประมงอย่างรับผิดชอบ ทั้งนี้ อินโดนีเซียเสนอตัวที่จะเป็นเจ้าภาพจัดประชุมระดับรัฐมนตรีด้านเศรษฐกิจภาคทะเล ครั้งที่ ๒ และกำหนดจะเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมสภารัฐมนตรีสมาคมแห่งมหาสมุทรอินเดีย ครั้งที่ ๑๕ ในวันที่ ๒๓ ตุลาคม ๒๕๕๘ ณ เมืองปาดัง ในฐานะประธาน IORA ลำดับถัดไป

๔.๗.๒ ในขณะที่ โอกาสและช่องทางที่จะส่งเสริมความร่วมมือใน 4 สาขาข้างต้น และเรื่องอื่นๆ ภายใต้บริบทของเศรษฐกิจภาคทะเลมีหลากหลาย การประชุมฯ ครั้งแรกก็สะท้อนด้วยว่าประเทศสมาชิก IORA มีศักยภาพ ความสนใจ และขีดความสามารถที่แตกต่างกัน จึงจำเป็นต้องร่วมกันพิจารณากำหนดประเด็นความร่วมมือที่มีความสำคัญลำดับต้นที่ทุกประเทศเห็นพ้อง และไม่สร้างกลไกใหม่ที่เป็นภาระหรือซ้ำซ้อนกับสิ่งที่ดำเนินการอยู่แล้วในกรอบอื่น ๆ เช่น การบริหารจัดการสำรวจแร่ใต้ทะเลมีการ

/ ดำเนินการ ...

ดำเนินการอยู่ภายใต้ International Seabed Association (ISA) การบริหารจัดการโควต้าประมงปลาทูน่า มีการดำเนินการอยู่ภายใต้ Indian Ocean Tuna Commission (IOTC) เรื่องการบริหารจัดการทำเรือและการขนส่งก็มีการดำเนินการอยู่ในกรอบ International Maritime Organization (IMO) เป็นต้น ทั้งนี้ โดยคำนึงว่า ทั้ง ๔ สาขาข้างต้นเป็นเรื่องที่ทุกประเทศเห็นว่ามีศักยภาพมหาศาลและเป็นประเด็นของอนาคตที่ไม่สามารถละเลยได้

๔.๗.๓ รัฐบาลมอริเชียส โดยกระทรวง Ocean Economy, Marine Resources, Fisheries, Shippings and Outer Islands มีนโยบายส่งเสริมการลงทุนจากต่างประเทศ ด้าน การประมงและเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ โดย Hon. Premdoot Koonjoo, Minister of Ocean Economy, Marine Resources, Fisheries, Shipping and Outer Islands ขอพบหารือกับหัวหน้าคณะผู้แทนไทย ในช่วงการประชุมฯ โดยแจ้งว่า ประสงค์ที่จะเชิญให้ฝ่ายไทยจัดคณะนักธุรกิจจากไทยไปเยือนมอริเชียส เพื่อศึกษาเส้นทางและโอกาสในการร่วมลงทุนทำธุรกิจประมงและตั้งโรงงานแปรรูปสัตว์น้ำในมอริเชียส โดยสามารถใช้ประโยชน์จากการที่มอริเชียสได้รับสิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากร (GSP) ในการส่งออกไปยังตลาด สหภาพยุโรปและสหรัฐอเมริกา โดยมอริเชียสมีความพร้อมด้านโครงสร้างพื้นฐานเพื่อรองรับการลงทุนด้านนี้ โดยเฉพาะ อีกทั้งมีแผนดำเนินโครงการพัฒนาท่าเรือให้เป็นศูนย์กลางที่เติมเชื้อเพลิงให้แก่เรือ (bunker hub)

๕. ข้อกฎหมายและมติของคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง

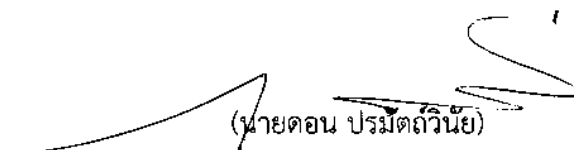
ปฏิญญามอริเชียสเป็นการประกาศเจตนารมณ์ของประเทศสมาชิก IORA โดยไม่ได้มุ่งให้เกิดพันธกรณีที่มียกเว้นภายใต้กฎหมายระหว่างประเทศ อีกทั้งที่ประชุมฯ ได้รับรองปฏิญญาฯ โดยไม่มีการลงนาม จึงไม่เป็นสนธิสัญญาตามกฎหมายระหว่างประเทศ และไม่เป็นหนังสือสัญญาตามมาตรา ๒๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พ.ศ. ๒๕๕๗

๖. ข้อเสนอส่วนราชการ

กระทรวงการต่างประเทศขอเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อรับทราบผลการประชุมระดับรัฐมนตรีสมาคมแห่งมหาสมุทรอินเดียว่าด้วยเศรษฐกิจภาคทะเล ครั้งที่ ๑ และพิจารณามอบหมายส่วนราชการดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องตามตารางติดตามผลการประชุม (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๔)

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายดอน ปรมดีวินัย)
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ

กรมเศรษฐกิจระหว่างประเทศ

กองส่งเสริมเศรษฐกิจสัมพันธ์และความร่วมมือ

โทร. ๐ ๒๒๐๓ ๕๐๐๐ ต่อ ๑๔๑๕๒ (ธิดา)

โทรสาร ๐ ๒๒๔๓ ๕๒๔๐